

Vrouwelijke mensenrechtenverdedigsters onder druk!

Aan de leden van de Commissie Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer,

Het werkveld van vrouwelijke mensenrechtenverdedigsters krimpt. Wereldwijd hebben vrouwen die strijden voor gelijke rechten tussen man en vrouw, die opkomen voor een democratie en voor zelfbeschikking, te maken met toenemende maatschappelijke, politieke en financiële druk.

Maatschappelijke druk

Vrouwen en hun organisaties ervaren wereldwijd toenemende druk op hun vrijheid door (religieus) fundamentalistische regimes en sociale bewegingen en extremistische organisaties zoals IS en Boko Haram. Iedere vrouw (en man) die zich buiten de gestelde normen beweegt over wat 'hoort' en 'normaal is', wordt er hard afgestraft. Soms ook door familieleden die de touwtjes strakker in handen nemen en bijvoorbeeld de eer van de familie ontlenen aan de (zuiverheid) van het lichaam en het gedrag van de vrouwelijke familieleden.

Politieke druk

Wereldwijd is er ook steeds minder politieke ruimte voor vrouwenrechten- en algemene mensenrechtenorganisaties. Autoritaire of extremistische regimes willen geen kritisch maatschappelijk middenveld dat uit is op verandering van machtsstructuren. Iets waar veel vrouwenrechtenorganisaties zich specifiek voor uitspreken. Zij krijgen geen gehoor of platform.

Ook de verbreiding van gewelddadig extremisme en terrorisme in (post)conflictgebieden, maakt het vrouwelijke mensenrechtenverdedigers moeilijk tot onmogelijk om te opereren. Over de hele wereld bekopen vrouwen hun werk met hun leven¹. Zoals de Libische politici Salwa Bughaighis en Fariha al-Barqawi, beiden vermoord om hun actieve politieke participatie. Ook zetten economische belanghebbenden steeds vaker extreem geweld in. Zoals bij de moord op de Hondurese mensenrechtenactiviste Berta Cáceres, die opkwam voor de landrechten van haar volk.

¹<http://www.peacebrigades.nl/pdf/overig/2016%20Joint%20Initiative%20for%20Protection%20of%20Women%20Human%20Rights%20Defenders%20in%20the%20Arab%20World.pdf>.

Wereldwijd staan vrouwelijke mensenrechtenverdedigers bovendien financieel onder druk. Donors stellen criteria voor subsidieaanvragen waaraan kleinere vrouwenrechtenorganisaties niet kunnen voldoen. Uit angst voor mismanagement, maar ook omdat wordt gesteld dat deze organisaties beschermd moeten worden tegen misbruik door terroristen, wordt financiering preventief niet toegekend.

Ook in de financiële sector in NL en Europa worden uit angst voor terrorisme maatregelen genomen die met name kleine vrouwenorganisaties die in de marge van de samenleving werken, benadelen. Zij kunnen dan geen geld transacties meer kunnen doen naar partners in conflictgebieden. Of moeten totale transparantie geven over wat ze doen en met wie. Dat brengt hun werk in gevaar².

Al deze ontwikkelingen samen maken dat vrouwelijke mensenrechtenverdedigsters hun werk onvoldoende kunnen uitvoeren. Wij roepen de Nederlandse overheid daarom op tot het volgende:

- = **Ondersteun actief - en/of via stille diplomatie - lokale, regionale en internationale vrouwelijke mensenrechtenverdedigers.** Ook als onderdeel van noodhulp³, vredesopbouw en wederopbouw van conflictgebieden. Bouw daarbij voort op al bestaande initiatieven van deze groepen;
- = **Richt voor vrouwelijke mensenrechtenverdedigers gender sensitieve en organisatie sensitieve financieringsstromen in.** Beschikbare middelen moeten daadwerkelijk de *change agents* in het veld kunnen bereiken. Dat betekent ook voor kleine en middelgrote organisaties haalbare drempelcriteria, hanteerbare bedragen en haalbare administratieve vereisten van fondsen. Blijf monitoren of deze fondsen ook daadwerkelijk gendersensitief worden geïmplementeerd (bijvoorbeeld Voice);
- = **Betrek vrouwelijke mensenrechtenverdedigsters bij de ontwikkeling van antiterrorisme maatregelen en de evaluatie ervan.** Zodat overheid, financiële sector bewust is van de mogelijke negatieve impact van de maatregelen en daarop effectief kan anticiperen;
- = Een flink deel van de vrouwelijke mensenrechtenverdedigers doet zonder fonds of subsidierelatie hun werk. Erkenning voor hun bijdrage aan de Gender, Vrede & Veiligheidsagenda is eveneens van belang. **Houd hen in beeld en faciliteer hen met bijvoorbeeld contact met ambassades, uitnodigingen voor bijeenkomsten, kennisdeling en passende steun voor hun werk;**
- = **Faciliteer (lokale) gender sensitieve beschermingsmechanismen voor mensenrechtenverdedigers.** Blijf zorgen voor een actieve implementatie van de EU richtsnoeren voor de bescherming van mensenrechtenverdedigers door de ambassades⁴.

² <https://www.womenpeacemakersprogram.org/assets/CMS/Resources/Reports/Policy-brief-CTM.pdf>.

³ *World Humanitarian Summit - A Gender Transformative Agenda*. CARE International (mei 2015).

⁴ <http://www.peacebrigades.nl/pdf/overig/PBI%20Netherlands%20Guide%20on%20WHRD%20Protection%20-%20English.pdf>.

Over WO=MEN

WO=MEN | Dutch Gender Platform is het Nederlandse netwerk van vrouwenrechten-, diaspora- en ontwikkelingsorganisaties, ondernemers, militairen, academici en activisten die zich inzetten voor genderrechtvaardigheid en vrouwenrechten wereldwijd. WO=MEN is het grootste netwerk in Europa op dit gebied. Zie voor meer informatie: www.wo-men.nl.